

PRORAZTE V SHOWBIZU!

Na začátku je důležité mít sen. Ale to samozřejmě nestačí k tomu, abyste byli úspěšní, zvláště v uměleckých kruzích! Na to, co dál, jsme se zeptali těch, kterým se to povedlo. TEXT: ADÉLA VEDRALOVÁ

KLÁRA FOLLOVÁ
(32), televizní
a filmová
producentka
Spolupracovala
mj. na seriálech
Gympf (s ručením
omezeným),
Comeback nebo
Kriminálka Anděl.

PRODUCENT TO ZAŘÍDÍ

Aby vznikl jakýkoli film nebo seriál, je potřeba mít dobrého producenta, který ho od A do Z zaštití. Producent má mj. poslední slovo v tvůrčí i ekonomické oblasti, což znamená, že rozhoduje jak o tom, kdo „v tom“ bude hrát, tak o tom, kolik to bude stát. Nezávislý producent musí navíc pro svůj projekt zajistit financování z různých zdrojů, zatímco producent, který pracuje

pro konkrétní televizi, musí její vedení přesvědčit, že investice třeba do seriálu tak, jak ho připravil, má smysl. „Někdy říkám, že být producentkou je něco jako být dobrou střechou na členité budově – musíte mít přehled o všem, co se děje pod vámi, musíte na dění a lidi stále dohlížet a správně je úkolovat, ale zároveň máte i povinnost se starat, aby jim pod vámi bylo dobře. Aby byla všechna ‚okna‘, ‚dveře‘ i ‚trámy‘ kvalitní, na svém místě a v pořádku, aby se nepřekračoval rozpočet a aby na vaši společnou práci za žádných okolností ‚nepřšelo‘,“ vysvětluje Klára Follová.

Klára vystudovala produkci na FAMU a právě škola nastartovala vše podstatné v její kariéře – nasbírala zde první zkušenosti a začala si budovat kontakty. Přesto tvrdí, že filmová škola není podmínkou úspěchu. „Být filmovým tvůrcem není jako být chirurgem, kdy člověka nemůžete operovat bez toho, abyste vystudovali medicínu. Třeba režisér Quentin Tarantino taky žádnou filmovou školu nevystudoval, sám říká, že nejvíc se naučil sledováním filmů ve videopůjčovně, kde pracoval. A znám i české režiséry, kteří film nikdy nestudovali, a naprosto se vyrovnají kolegům, kteří školu mají,“ tvrdí Klára.

Co má tedy podle Kláry udělat člověk, který má projekt vymyšlený, jen mu chybí peníze? „Měl by oslovit právě producenty – buď nezávislé firmy, anebo producenta, který pracuje pro televizi. Když se ho někdo takový ujme, může pak na film sehnat peníze anebo prosadit seriál do výroby v televizi,“ radí Klára. Sama se k novým látkám dostává různě – chodí jí do ruky scénáře i prezentace, zároveň sleduje lokální tvorbu, a sama tak vyhledá tvůrce, se kterými by spolupracovala.

Co si budeme povídat, všechno je to hodně o penězích. Přitom na otázku, kolik v průměru stojí výroba například nízkorozpočtového dokumentu či hraného filmu, se nedá odpovědět obecně. „Jednoduchý krátký studentský hraný film může stát pár desítek tisíc, protože na něm pracují studenti a mají technické vybavení ze školy. ‚Opravdovými penězi‘ se tak hradí jen zlomek toho, jaký by byl rozpočet, kdyby se film točil za standardních podmínek. Rozpočty dokumentů jsou pak obecně řádově nižší než ty u hraných filmů,“ vysvětluje Klára, která by snílčkovi, jenž chce natočit první film, poradila: „Nejdřív je třeba si utřídit myšlenky. To znamená zamyslet se nad tím, co chci točit, proč to chci dělat, proč a komu se má můj film líbit a co jím chci říct. Až bude znát odpovědi na tyto otázky, je nejlepší stručně to všechno sepsat, zaklepat na dveře některého z producentů a svůj nápad mu představit.“

KDO SE BOJÍ, NIC NEVÍ

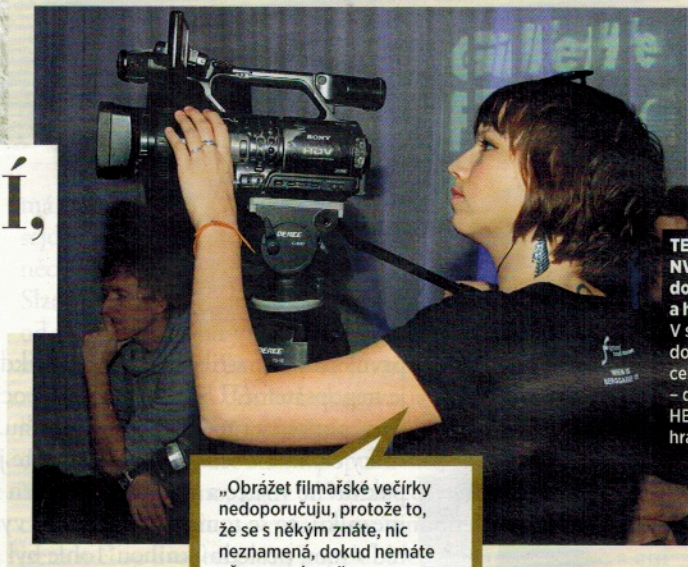
Natočit ve dvaceti svůj první dokumentární film, který rozpoutá společenskou debatu, se nepodaří jen tak někomu. Tereza se to povedlo v roce 2008 s filmem *Ježíš je normální*, který odhalil zákulisí jedné sekty.

Tereza vzala kameru poprvé do ruky v sedmnácti, kdy jela do romské osady na východě Slovenska dělat s tamními dětmi workshop. Vznikl z toho krátký dokument, se kterým se následně hlásila na FAMU. Tam se ale dostala až na druhý pokus.

I Tereza má za to, že vystudovat filmovou školu není podmínkou pro realizaci vlastního filmu. Sama natočila svůj první celovečerní dokument pro kina rok před tím, než začala studovat. „Zároveň musím říct, že ta škola má smysl. Nejde ani tak o to, jestli umíte s kamerou nebo jinými technologiemi. Jde o přemýšlení. Myslet filmem – to je slogan jihlavského festivalu a je přesný. Trvá to roky, jedno video na YouTube vás to nenaučí.“ Podle Terezy je zásadní poznání – dívat se na stovky filmů, analyzovat je, konfrontovat se s jinými vhledy do reality, naučit se, co znamená struktura, rytmus, mít odvalu...

„Filmová škola vám dá možnost, ale záleží na každém, jak ji využije. Další zásadní věc je, že na filmové škole poznáte potenciální spolupracovníky, máte kontakty a to vám v pozdější práci hodně pomůže,“ říká režisérka.

Pokud jde o peníze na projekty, Tereza je nevidí jako zásadní překážku v rozletu. „Jsem ráda, že i díky dostupným digitálním technologiím začínající tvůrce peníze až tak nepotřebuje. Všechno je to o nápadu, myšlence, zprávě, kterou chce dotyčný světu sdělit. Jsou filmy natočené na iPhone, a když to v rámci konceptu funguje, vůbec to nevádí.“ Na druhou stranu připouští, že tohle jsou výjimky. „Protože žijeme v malé zemi, kde výnosy z návštěv

TEREZA NVOTOVÁ (27), dokumentaristka a herečka

V současné době točí dva celovečerní filmy – dokument pro HBO a svůj první hraný film.

„Obrázet filmařské večírky nedoporučuju, protože to, že se s někým znáte, nic neznamená, dokud nemáte něco za sebou.“

kina jsou opravdu minimální, musíme žádat o peníze Státní fond pro podporu kinematografie. Odtud pramení základ financování všech dobrých filmů v Čechách. Když se povede tohle, pravděpodobně začne i zájem od televize nebo jiných subjektů,“ popisuje realitu.

Když si Tereza vzpomene na svoje začátky, má pocit, že si nevedla moc dobře: „Jsem hodně sebekritická. Na svoje staré filmy se moc nemůžu dívat, protože se pořád ještě hodně učím.“ V začátcích jí prý nejvíc pomohla odvaha. „Nebojím se někam jít, nebojím se ptát, nebojím se konfrontovat se. Kdo se bojí, nejde do lesa a pak nic neví.“

Tereza pochází z filmařské rodiny (její otec je slovenský režisér Juraj Nvota a matka herečka Anna Šišková), což se v její kariéře promítá, i když ne tak, jak by si někdo mohl myslet. „Posouvá mě to, když se bavíme o našich projektech, třeba když mi táta řekne připomínky ke scénáři nebo poradí s castingem. Ale že bych se kvůli tomu dostala na školu anebo dostala peníze na film, to ne. V tomhle směru je každému úplně jedno, kdo je čí dítě. Naopak jsem někdy měla pocit, že bych měla ještě víc makat, aby bylo jasné, že jsem to jen já, kdo za mými projekty stojí.“

Co se týče kontaktů v branži, Tereza je sbírala už před nástupem na FAMU. Ale je přesvědčená, že ji kolegové začali brát vážně, až když něco udělala. „Obrázet filmařské večírky kvůli kontaktům nedoporučuju, protože to, že se s někým znáte, nic neznamená. Pokud má s vámi někdo spolupracovat, kouká na kvalitu. Takže jediná možnost je udělat něco, s čím se pak člověk může prezentovat,“ vysvětluje Tereza.

Začátečníkovi by poradila nepouštět se hned do žádných megalomanských projektů. „Tak to funguje v celém filmovém světě – začít u dobrého kráťasu. Na to jsou taky potřeba lidi a peníze, proto se všichni hlásí na filmovou školu, kde musíte točit kráťasy a máte na ně lidi i peníze. Když chce někdo být samuraj, chce to hodně štěstí, dobrý scénář a lidi, kteří s vámi chtějí dělat.“ Na závěr našeho povídání pak prozrazuje, že Státní fond pro podporu kinematografie konečně začal dávat peníze právě i na krátké filmy. „Akorát tam nemá cenu posílat jen tak něco, oslovte třeba dobrého dramaturga, ať vám poradí, jestli má smysl do toho vůbec investovat energii.“

NATÁLIE KOCÁBOVÁ (31), spisovatelka, dramatička a scenáristka
První kniha, resp. sbírka básní jí vyšla už v sedmnácti letech.

KONTAKTY JSOU ZÁKLAD

Se svým specifickým autorským rukopisem patří Natálie mezi nejvýraznější spisovatele své generace. Stejně jako Tereza si i ona začínala plnit svůj spisovatelský sen velmi brzy, s psaním totiž začala už v osmi letech. Dalších devět let si psala všechno možné do šuplíku, než vyšla její první knížka – sbírka básní *Slyšíš mě?* To jí bylo sedmnáct. „Moje známá znala redaktora Mladé Fronty Roberta Kubánka. A to bylo moje životní štěstí. Respektoval, jak píšu, líbilo se mu to, i když pak vyšly špatné recenze. Literární kritici dlouho nemohli skousnout, co píšu. Přesto Robert vytrval a jemu vděčím za to, kdo jako spisovatel jsem,“ hodnotí své začátky Natálie, která si dobře uvědomovala, že vše, co od života chce, je stát se spisovatelkou. Na moment, kdy její

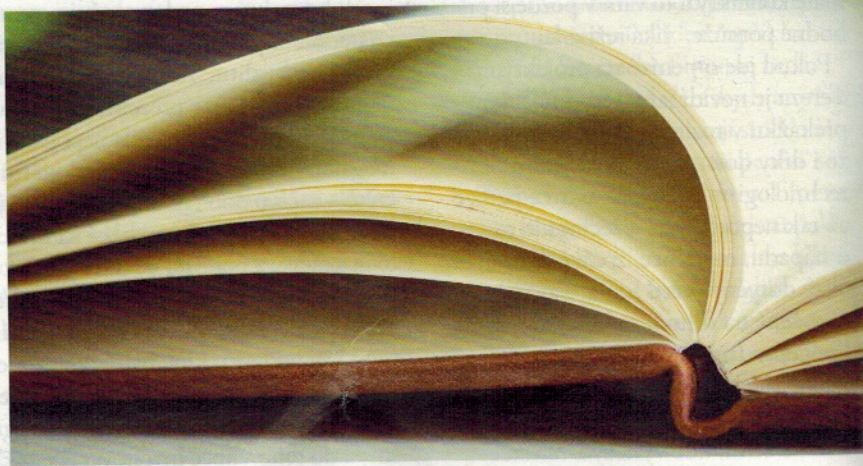
první kniha spatřila světlo světa, nikdy nezapomene. „To je nepopsatelné. Už nikdy takový pocit nezažiju, jako když jsem poprvé v ruce držela svou knihu. I když... Píšete-li velký román, a těch za život napíšete jen pár, a když ho pak držíte v ruce a víte, že to je jeden z vašich uměleckých mezníků, to se tomu prvnímu dílu vyrovná. To se mi stalo teď s mou poslední knihou *Tohle byl můj pokoj*.“

Natálie si myslí, že doba knih je pryč a lidé přestávají číst. Podle ní ale není v této branži tolik změn jako například v té hudební, kde se také pohybuje. „Jak těžké je se dneska prosadit, opravdu nevím. Je to hodně o kontaktech, možná jenom o nich. Existuje ovšem hodně nakladatelství, takže když chcete, nějaké se vždy najde.“

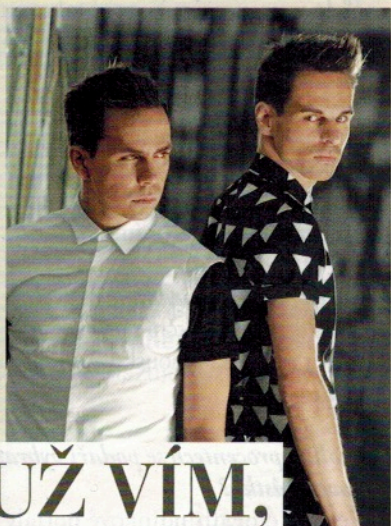
Vydát si knihu vlastním nákladem podle ní není žádná legrace. „To obnáší hlavně peníze – zaplatit si korektury, redaktora, tiskárnu a distribuci s dobrým PR. Není to tak náročné, ale vyplatí se to jen u věcí, u kterých je jasné, že se vklad vrátí. Já bych teď do toho nešla také proto, že mám moc práce. Ale jednou to zřejmě udělám.“

Když držíte v ruce knihu, není to jen o písmenkách uvnitř, vždy jde o komplexní umělecké dílo s obalem, ilustracemi. Zajímalo mě tedy, jak moc může autor sám do těchto věcí mluvit. „Záleží na postavení autora a na smlouvě s nakladatelstvím. K obalu se autor vyjadřuje, ilustrace jsou drahé, bývá výjimka, když projdou... A co se práv týče, záleží na konkrétním nakladatelství,“ vysvětluje Natálie

Na otázku, zda jí psaní užívá, odpovídá, že ani náhodou. „Žít se psaním knih můžete, pokud jste spisovatel velmi čtivé literatury. Záleží na míře komplikovanosti a nonkomformity.“ Začínajícímu spisovateli by pak poradila: Psát, psát, psát a psát. „A zkoušet při tom různé styly a formy – povídky, básně, hry, scénáře, novely... Všechno. Taky doporučuji obcházet autorská čtení, třeba tam narazíte na svého budoucího nakladatele.“

UŽ VÍM, CO CHCI

V hudební branži není jednoduché odhadnout, co zrovna komerčně zafunguje, jiná pravidla navíc platí pro pop, jiná pro alternativní scénu. Kapela Slza je důkazem, že dobře promyšlený hudební popový projekt může uspět během rekordního času. Ještě před rokem tu nebyli, a nyní vyhrávají hitparády, hrají je komerční rádia a u největšího vydavatelství v Česku vydali desku. Jak k tomu došlo, mi vysvětlil duchovní otec projektu, kytarista Lukáš Bundil: „V první řadě je už na začátku důležité stanovit, jak

má kapela znít. Nejsme už model garážové kapely, kdy se sejdou kamarádi ze základky a hrajou spolu jen proto, aby něco hráli a bylo jim spolu dobře. Tohle už mám za sebou. Slza je můj první projekt, který má jasnou vizi úplně od začátku. Hledal jsem zpěváka a našel jsem Petra Lexu. Byl a je ideální pro naplnění mé vize.“

A jak se podařilo dostat Lukášovu jasnou vizi k vydavatelům? Sám přiznává, že vzhledem ke svému dlouhodobému působení v populárních kapelách (např. Xindl X) měl jasno, kudy se vydat. „Už vím, jakými cestičkami jít, čeho se vyvarovat. Víم přesně, co chci. Když jsem měl ve dvaceti první kapelu, hledal jsem sám sebe a ani jsem nevěděl, co chci dělat za typ hudby. Nebylo mi ani jasné, jestli se muzice vůbec chci věnovat dlouhodobě. Se Slzou to bylo přesně naopak,“ říká.

Aby byla kapela zapamatovatelná, potřebuje dobrý název. Podle Petra Lexy, který je hlasem projektu, bylo slovo Slza kolektivním nápadem. Vychází z toho, že písničky hodně vycházejí z emocí a slza evokuje radost i smutek. „Je to název spojený s naší image. Jak vyjádřit protiklad smutku a radosti? Přece černou a bílou barvou. A v těchto barvách jede celý design od obalu desky po merch. To funguje skvěle,“ dodává Lukáš.

K dobré propagaci to chce také natočit dobrý videoklip. „Nebojíme se být trochu kontroverzní. Třeba náš klip k písničce Katarze může někoho i šokovat,“ líčí Petr a dodává, že svou první desku Slza ladila skoro dva roky. „Byla to trnitá cesta, ale na dobré věci se nesmí spěchat. Hodně nám pomohl producent Dalibor Cidlinský a jsme vděční za texty od Ondřeje Ládky,“ říká Lukáš. V souvislosti s tím mě zajímá, jestli je lepší zpívat v češtině. „To není tak jednoznačné. Třeba rádia nemají češtinu až tak ráda. Myslím, že je jednodušší se prosadit s anglickými texty,“ myslí si Petr Lexa.

KAPELA SLZA (PETR LEXA, 24 LET; LUKÁŠ BUNDIL, 29 LET)
Slza se v českém éteru pohybuje něco přes rok a už se mj. stala Objevem roku v Hudebních cenách Evropy 2. Jejich píseň Katarze je pak ústřední melodií seriálu Přistav.

INZERCE

Nadělte si
Samsung s bonusem
až 3 000 Kč

k tarifu

Volejte na 800 02 02 02,
navštivte O₂ Prodejnu
nebo www.o2.cz

SAMSUNG

Samsung
GALAXY CORE Prime ve

3 595 Kč
595 Kč

